

Rensning af Lucernemarken.

Ved Statskonsulent *C. V. Birk.*

Med den forøgede Lucernedyrkning er Spørgsmaalet om disse Markers Renholdelse blevet aktuelt. Det er, som bekendt, det første Aar, at Lucernen stiller store Fordringer paa forskellig Maade, deriblandt ogsaa til Renholdelsen, hvorimod den i en paafølgende, ofte meget lang Aarrække er meget fordringsløs, samtidig med, at den i Almindelighed giver et stort Udbytte. De senere Aars Renholdelse kan i Reglen indskrænke sig til gentagne Behandlinger med Svenskharve, og det er her mærkværdigt at se, hvor grov en Behandling Lucerne kan taale.

Det første Aar kræver imidlertid, som nævnt, stor Agtpaagivenhed, om Udbyttet af de følgende skal blive saa godt som muligt, og dette gælder ikke mindst Renholdelsen.

De øvrige Forhold, som vedrøre Dyrkningen og Pasningen i det første Aar, skal jeg her kun kortelig berøre, idet jeg henholder mig til de Udtalelser, som ere fremsatte af Planteavlskonsulenterne, derimod vil jeg navnlig meddele om Renholdelsen, og da særlig om de Redskaber, som egne sig til dette Arbejde.

Forudsætningerne for en lønnende Dyrkning ere, at Lucerne radsaas uden Dækfrugt paa en saa ren og velbehandlet Jord som muligt, Afstanden imellem Rækkerne kan uden Skade være 12", men den tages ofte noget

mindre, dog maa der nødig være under 9". Dersom Jorden ikke indeholder de for Dyrkningen nødvendige Bakterier, maa der før Saaningen paaføres Pødejord. Ved Saaningen maa Jorden være bekvem, og det er om at gøre ikke at komme for tidligt, saaledes at Ukrudtet faar for megen Overhaand. Ved Rensningen kan man derimod ikke komme tidligt nok, hvorfor det kan anbefales at rense, før Lucernen er kommen op, hvilket kan gøres, naar man har passende Rensere, der kunne køres efter Saamaskinens Spor. Da Lucernen kan give god Afgrøde endog paa meget let Jord, maa der ved Redskaberne tages Hensyn til, at disse ogsaa, om fornødent, kunne udføre Arbejdet under disse Forhold.

Saaningen udføres bedst paa en almindelig Radsaamaskine, f. Eks. »Saxonia«. Naar denne er 2 Meter bred, kan man saa 8 Rækker samtidigt med en Afstand af lidt over $9\frac{1}{2}$ ". Det er fordelagtigt at saa et lige Antal Rækker, fordi man derved bliver i Stand til at rense med den almindelige torækkede Roeradrenser, som med nogen Omlavning kan bringes til at rense Lucerne i Saamaskinens halve Bredde, derved at man kører med Renseren skiftevis i det ene eller det andet af Saamaskinens Spor. Anvender man derimod en 3 Meters Maskine til Saaningen, maa man helst saa 10 Rækker med knapt $11\frac{1}{2}$ " Afstand og saa have Radrenseren paa 5 Rækker. Man kan selvfølgelig nok anvende samme Renser, fordi der er saaet et ulige Antal Rækker med Saamaskinen, men man har da den Ulempe at maatte rense dobbelt i den ene Række.

Da den torækkede Roeradrenser nu har saa stor Udbredelse, er det af almindelig økonomisk Betydning at kunne benytte dette Redskab ogsaa til Lucernerensningen, og dette har den gode Betingelser for, naar den forsynes med andre Skær. Dog har det ved Prøver vist sig, at disse Redskaber ere noget for vægtige til Anvendelse paa meget let Jord, som dog var godt egnet til Lucernedyrkning. Den hensigtsmæssige Indretning af Skærene og de Organer, hvorpaa de ere anbragte, er dog

Hovedsagen, hvorfor det vil være ønskeligt nedenfor at komme noget nærmere ind paa denne Sag.

Til Radrensning over en Række har man f. Eks. i den tohjulede Planet jun. et ganske fortrinligt Haandredskab; og ved at gøre Skærene saa lange, at de naa passende nær til den næste Række, kan man med dette rensse to Rækker ad Gangen. Dette Redskab gør et godt Arbejde, og da det kan tage 2 Rækker paa 12", kan en Mand daglig rensse henimod $\frac{1}{2}$ Td. Land. I de Rækker, hvor Saamaskinens Hjul have gaaet, maa dette Redskab dog anvendes med stor Varsomhed, fordi Planterækkerne ikke her have samme Afstand overalt, og man derved let kan komme til at underskære Planterne med de yderste Ender af Skærene, som jo ikke kunne ses. Naar man vil anvende Haandhjulhakken efter en almindelig Radsaamaskine, kan det være heldigt at saa 7 Rækker paa knapt $11\frac{1}{4}$ " og saa rensse 3 Gange 2 Rækker med Hjulhakken, medens Rækkerne ved Saamaskinens Spor skuffes, hvor der er for snæver Plads imellem Planterne.

Det vi imidlertid skulle lægge Mærke til ved Haandhakken, er Skærene, idet disse ikke alene ere egnede til Haandkraftrensere, men ogsaa til Hestekraftrensere, og da navnlig paa den lette Jord, hvor de fleste af de andre Former af Skærer komme til at mulde saa meget, at Planterne let dækkes.

Tallerkenskiver og Beskyttelsesruller ere meget brugbare paa den noget fastere Jord, men paa den letteste kunne de ikke anvendes, fordi de gaa for dybt og derved mulde for meget. Af samme Grund er det ikke heldigt at have brede eller tunge Skær. Disse, saa vel som de vandrette Stænger, hvortil de ere befæstede, maa helst være saa lette som muligt. Stængerne kunne da forsynes med Vægte, dersom Jorden er saa fast, at man ønsker, at Skæret skal trykkes haardere imod Jorden. For at give Stængerne den størst mulige Evne til at variere Rækkeafstanden, maa disse ikke gerne være forkrøppede. Naar der, som foreslaet, kun anvendes et Skær for hver Række, opstaar der dog ikke større Van-

skelighed ved at faa den nødvendige Plads imellem Stængerne til at kunne tilfredsstillende endog vidtgaende Krav til forskellig Rækkeafstand. Skærene skulle kunne bevæge sig let op og ned uden nævneværdigt Slør. De skulle bestaa af en Staalplade, som er bøjet i en skarp Vinkel, og som er paanittet den Angel, der er fæstet i den vandrette Stangs Laas. Den lodrette Del af Skæret kan uden Skade være et Par Tommer bred og temmelig høj. Den større Bredde har her den Fordel, at man lettere holder Retning under Kørselen. Den skærende Del af Skæret maa derimod ikke være ret bred, ca. $\frac{7}{8}$ " ved den inderste og $\frac{5}{8}$ " ved den yderste Ende vil formentlig være passende. Æggen, der skal være skærpet, skal danne en Vinkel paa 60° med Kørselsretningen.

Det letter Styringen, naar saa vidt muligt hvert andet Skær hælder til modsat Side af det ved Siden af, fremfor at de alle hælde til samme Side. Man bliver derved bedre i Stand til at se Rækkerne. De to Skær, som gaa i Sporene, bør være $2\frac{1}{2}$ à 3 " kortere end de øvrige, for ikke ved uregelmæssig Kørsel at underskære den tilstødende Planterække.

Hvad der ovenfor er sagt om Tallerkenskiver og Beskyttelsesruller gælder kun for Lucerne, hvor man ved den forholdsvis lille Rækkeafstand tillige har nogen Vanskelighed ved at skaffe Plads paa Linealen til de mange vandrette Stænger. Ved Rensning af Roer har jeg derimod en anden Mening om disse Forhold, og da navnlig den, at de roterende Legemer ere at foretrække for de slæbende.

Man skulde synes, at man ved Lucernerensning kunde rense samtidig i hele Saamaskinens Bredde, man overkom derved mere og fik færre Spor af Hesten i Marken, men de faa Forsøg, jeg har set i denne Retning, have ikke været vellykkede.

Bestyrelsesmødet den 18. December 1906

i

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Til Stede vare Præsidenterne: Hofjægermester Friis, Kammerherre Sehested og Lehns greve Wedell. Af Bestyrelsesraadet vare mødte: d'Hrr. Godsejer A. Bech (Kruusesminde), Kammerherre C. Bech (Engelsholm), Hofjægermester Grüner, Proprietær C. Hansen (Ondløse Møllegaard), Proprietær J. P. Hansen (Egebaksande), Forpagter Høffding, Gaardejer J. P. Jensen, Etatsraad Langkilde, Godsejer de Lichtenberg, Proprietær Olufsen, Gaardejer A. Nielsen, Proprietær O. Rasmussen, Lehnsbaron Rosenkrantz, Jægermester Skov, Hofjægermester Tesdorpf, Forpagter Sonne, Professor Westermann og Forpagter Willumsen.

Den ledende Præsident, Kammerherre Sehested aabnede Mødet med at byde de tilstedeværende Velkommen og udtalte derefter Selskabets Taknemlighed i Erindringen af de i Aarets Løb afdøde Medlemmer, hvis Gerning havde haft Betydning for det danske Landbrug, nemlig Forstander A. la Cour (Næsgaard), Maskininspektør Emil Jørgensen, Gaardejer Ole Jensen, Toustrup, Dyrslæge Fenger og Etatsraad Andersen-Rosendal.

Derefter foretoges Optællingen af Stemmesedlerne til Valg af Præsident m. fl. Meddelelse om Udfaldet af disse Valg samt om de af Bestyrelsesraadet foretagne Valg af Medlemmer til forskellige staaende Udvalg, endvidere om Optagelse af ny Medlemmer og om Decision af Regnskabet for 1905—06

vil senere blive meddelt i Referatet af Forhandlingerne paa Generalforsamlingen samme Dags Aften Kl. 7.

Den ledende Præsident gjorde ved Omtalen af den fremlagte Beretning fra Statens Planteavlsudvalg opmærksom paa, at Bevillingen til Planteavlens Fremme gennem Landboforeningerne m. fl. nu fandtes opført som særlig Post paa Finansloven, og at Planteavlsudvalget derfor ikke som ellers havde givet Forslag til Fordelingen af disse Midler, endvidere, at Bygningerne ved Forsøgsstationen for Vest- og Midtjylland nu vare saa godt som færdige, hvorimod der vilde hengaa nogle Aar med at faa Jorden tjenlig til Forsøg.

Godsejer Bech (Kruusesminde) henstillede, om der ikke kunde virkes hen til, at der i Kontrakterne med Jærnbane-entreprenørerne blev indført den Bestemmelse, at det Frø, hvormed de inden Afleveringen skulle tilsaa Jærnbanskrænterne, skal være analyseret Frø. — Den ledende Præsident oplyste, at dette allerede havde været Genstand for Overvejelse og vilde blive søgt gennemført. — Godsejer Lichtenberg bemærkede angaaende Klagerne over Spredning af Ukrudt fra Statsbanernes Terræn, at Statsbanerne altid stillede sig velvilligt overfor Landmændenes Ønsker om Jærnbaneterrænets Renholdelse. — Kammerherre Bech henledede særlig Opmærksomheden paa den Spredning, der fandt Sted fra Vejkanterne, og anbefalede at komme ind paa den Ordning, som er gennemført i flere Amter, at man bortsolgte Græsset til Afhugning paa bestemte Tider, en Ordning, som muligvis kunde gennemføres ved Samarbejde mellem Landhusholdningsselskabet og Landboforeningerne. — Den ledende Præsident besvarede dette med at henvise til, at Planteavlsudvalget i sin Indstilling allerede havde anbefalet, at Landhusholdningsselskabet førte Forhandling med de landøkonomiske Fællesforeninger om dette Spørgsmaal, inden den i Planteavlsudvalgets Beretning omtalte Indstilling afgik til Ministeriet. Denne Henstilling var efterkommet, ligesom det fremtidige Arbejde i Sagen ogsaa kun vilde blive gjort i Forbindelse med Landboforeningerne.

Om Indholdet af Beretning om Prøver med Landbrugsmaskiner og -Redskaber, endvidere af Statskonsulent J. Nis-

sen Dalls Beretning samt Meddelelse fra Hofjægermester Friis om den 3. nordiske Landbrugskongres henvises til Referatet af Forhandlingerne paa Generalforsamlingen.

Den ledende Præsident gav Meddelelse om, at Fællesforeningernes Delegeretmøder havde udtalt sig for at stille Spørgsmaalet om Afholdelse af den 19. danske Landmandsforsamling i Bero, hvorefter Præsidiets anbefalede Bestyrelsesraadet at vedtage, at Fastsættelsen af Tidspunktet for den næste Landmandsforsamling stilles i Bero. Dette vedtoges.

Sekretær Hertel gav dernæst Meddelelser om Handelen med Majs. Der var fra en Købmand i Holbæk for Ministeriet udtalt Ønskeligheden af at oprette et Inspektørembede, der skulde have afgørende Myndighed m. H. t. Bestemmelse af Majsens Kvalitet. Ministeriet sendte denne Skrivelse til Landhusholdningsselskabet, der saa havde konfereret dels med Bedømmelsesudvalget for Korn og Foderstoffer i Frihavnen, dels med Grossereretsudvalget. Det var aldeles haabløst at oprette et saadant Inspektørembede med afgørende Myndighed, da Amerikanerne kun vilde sælge Majs paa den Betingelse, at den amerikanske Majssinspektørs Erklæring om Ladningens Kvalitet skulde tages for god; de vilde ikke underkaste sig Kendelse af nogen Voldgift i Evropa. Der havde i Efteraaret været sammenkaldt et Møde i London, hvor ogsaa Danmark var repræsenteret, og det blev der vedtaget at søge at tvinge Amerikanerne til at handle efter saakaldte rye terms. I December Maaned skulde der i Tyskland afholdes et nyt Møde, hvor Danmark ogsaa vilde blive repræsenteret, og det var derefter Hensigten at sende et Udvalg over til Amerika for paa Stedet at forhandle med de amerikanske Eksportører. Men der var al Udsigt til, at det maatte komme til en Styrkeprøve mellem Evropa og Amerika derigennem, at Landmændene i højere Grad end hidtil tog deres Forbrug af Majs fra Donaulandene og la Plata-Staterne, hvorved Prisen vilde blive billigere. Det var imidlertid blevet oplyst, at Nordamerikas Majseksport Aar for Aar gaar ned, saa at den nu kun beløber sig til ca. 4 pCt. af Amerikas samlede Majshøst.

Den ledende Præsident henstillede, om der ikke kunde være Grund til at henlede Landmændenes Opmærk-

somhed paa dette Forhold for at overvinde deres Utilbøjelighed til at bruge Donaumajs, en Utilbøjelighed, der vel navnlig skrev sig fra dens Udseende og fra, at det var vanskeligere at knuse den. — Godsejer Bech mente, at Donaumajsen var tungere fordøjelig end amerikansk Majs, og at Grunden dertil var, at Donaumajsen var vanskeligere at knuse eller male. Endvidere var Donaumajsen ofte saa uren, at man ikke var tilbøjelig til at købe den, skønt den altid er frisk, medens man meget ofte fik fordærvet nordamerikansk Majs. — Godsejer Lichtenberg mente, at det var heldigt at henlede Købmændenes Opmærksomhed paa Sagen for at faa dem til at opmuntre til et større Forbrug af Donaumajs. — Jægermester Skov henstillede, om ikke Forsøgslaboratoriet kunde tage Sagen op til Undersøgelse. — Den ledende Præsident antog, at den sikreste Vej vilde være at anmode en Række Landmænd om at foretage Fodringsforsøg med Majs fra Donau og la Plata-Staterne, navnlig for at faa konstateret, om der er Vanskeligheder ved Knusningen. Landhusholdningsselskabet havde forøvrigt allerede indhentet Oplysninger fra forskellige Landmænd, og mærkeligt nok fremhævede adskillige af dem, at de foretrak den nordamerikanske Majs, fordi den kunde faas i god og sund Tilstand. Dog var der andre, der udelukkende anvendte Donaumajs, og erklærede, at de ikke havde nogen som helst Vanskelighed ved Knusningen. — Etatsraad Langkilde oplyste, at han udelukkende brugte Donaumajs baade til Heste og Køer og var overordentlig tilfreds dermed, skønt den var noget vanskeligere at knuse end den nordamerikanske. — Hofjægermester Friis bemærkede, at der ikke var noget i Vejen for, at Forsøgslaboratoriet kunde undersøge Sagen, men at Besvarelsen vilde tage ret lang Tid. Resultatet af Analyserne viste, at navnlig la Plata-majsen maatte være lige saa anvendelig som den nordamerikanske Majs, naar den blev tilstrækkelig godt behandlet. I Jylland benyttedes la Plata-majsen meget. — Gaardejer A. Nielsen havde ikke Tro paa, at der vilde komme noget ud af Kornhandlernes Bestræbelser for at faa en bedre Ordning af dette Forhold, dels fordi Amerikanerne havde saa overordentlig ringe Interesse af denne Eksport, dels fordi der var

saa ringe Sammenhold mellem de danske Importører. Det eneste, der kunde gøres, var at faa Landmændene gjort begribeligt, at de maaske gjorde bedst Forretning ved at købe rund Majs. Man kunde roligt bygge paa Analyserne og sige til Landmændene, at naar de overvandt Formalingsvanskelighederne, kunde de godt være tjente med den runde Majs; og det vilde være et Pres paa Amerikanerne. — Den ledende Præsident bemærkede, at hvis det var muligt med Tryghed at rette en saadan Henvendelse til Landmændene, vilde man gøre det.

Sekretær Hertel oplyste endelig, at en Portion af Forpagter Bokelmanns Legat var tildelt Hans Rosendal Petersen, tidligere Ejer af Koldkjærgaard ved Aarhus.
